

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS

MENŲ FAKULTETAS

DIZAINO KATEDRA

Gerda Dominauskaitė

BAKALAURO DARBAS

**SEZONINĖS LAUKO KAVINĖS
PROJEKTAS „PAŽINK ŠIAULIUS“**

THE PROJECT OF SEASONAL OUTDOOR
CAFE "GET TO KNOW ŠIAULIAI"

Vadovas: doc. Adas Toleikis

Recenzentas: Šarūnas Sabaliauskas

2015 m.

Turinys

1	IVADAS	3
2	TEMOS AKTUALUMAS.....	6
2.1	VARTOTOJŲ POREIKIŲ ANALIZĖ	6
2.1.1	APKLAUSOS DALYS	6
2.1.2	VARTOTOJŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS.....	13
2.2	TEMOS AKTUALUMO APIBENDRINIMAS	14
3	KONSTRUKCIJOMS SKIRTŲ MEDŽIAGŲ ANALIZĖ	15
3.1	EKSPLOTUOTI LAUKE TINKAMIAUSIOS MEDŽIAGOS	15
3.2	KONSTRUKCIJOMS SKIRTŲ MEDŽIAGŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS	16
4	PROTOTIPŲ FUNKCINĖ, KONSTRUKCINĖ IR TECHNOLOGINĖ ANALIZĖ	17
4.1	SEZONINIŲ LAUKO KAVINIŲ PAVYZDŽIAI.....	17
4.2	PROTOTIPŲ KONSTRUKCINĖ ANALIZĖ	23
4.3	PROTOTIPŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS.....	24
5	ĮSTATYMAI, APIBŪDINANTYS REIKALAVIMUS SEZONINIŲ LAUKO KAVINIŲ PROJEKTAMS ŠIAULIŲ MIESTE*	25
6	TECHNINĖ UŽDUOTIS	26
7	VIETOS SEZONINEI LAUKO KAVINEI PASIRINKIMAS	27
8	MENINĖS IDĖJOS, PASIŪLYMAI	28
9	PASIRINKTOS IDĖJOS APRAŠYMAS	30
10	ERDVINIAI IR KONSTRUKCINIAI SPRENDINIAI	32
11	APIBENDRINIMAS	35
12	ŠALTINIAI	37
13	PRIEDAI	38
13.1	VIEŠŲJŲ VIETŲ LAUKO KAVINĖMS ŠIAULIŲ MIESTE NUSTATYMO TAISYKLĖS	38

1 ĮVADAS

Projektą sudaro: penki planšetai, filmas-vizualizacija, visi projektui reikalingi brėžiniai ir paveikslukai-vizualizacijos. Sezoninė lauko kavinė pavadinimu „PAŽINK ŠIAULIUS“ projektuojama aikštėje prieš savivaldybę. Aikštę supa keletas miestui svarbiausių ir gausiai lankomų objektų: Šiaulių miesto savivaldybė, miesto katedra, Šiaulių valstybinė kolegija bei daug įvairių biurų ir parduotuvių. Lauko kavinė, įkurta šioje vietoje, padės patraukti išvardintų objektų lankytojus į aikštę prie savivaldybės.

Ši sezoninė lauko kavinė turi dar ir papildomą funkciją, ji taip pat tarnauja ir kaip informacinis centras. Mieste besilankantys turistai ir miesto svečiai, vaišindamiesi kava, gaus informacijos apie Šiaulių miestą. Kartu su kava ar užkandžiu bus pateikiami lankstinukai apie Šiaulius, lankytinas vietas, įdomiausius maršrutus Šiaulių rajone. Nebus užmiršti ir nuolatiniai miesto gyventojai. Jiems bus siūlomi nauji ir netikėti maršrutai dviračiais ir pėsčiomis, aplankant objektus, kurie dabar yra primiršti, bet taip pat labai svarbūs ir įdomūs. Vykdamas projektą, reikėtų bendradarbiauti su Šiaulių turizmo informacijos centru, jie padėtų paruošti visą informaciją apie lankytinas vietas ir maršrutus.

Sezoninė lauko kavinė „PAŽINK ŠIAULIUS“ talpins iki 70 žmonių. Kavinė susideda iš baro, keturiolikos atskirų cilindro formos stoginių su stalais ir sėdimosiomis vietomis (aštuonių šešiaviečių ir šešių keturviečių) ir jungiamųjų objektų - klombų, kurios padeda formuoti erdvę.

Klientai galės rinktis skirtingo dydžio staliukus: keturviečius ir šešiaviečius. Tokio dydžio stalai leis patogiai įsikurti tiek vienam klientui, tiek didesnei grupei. Klientai sėdės ant patogių suolų, kurie turi paminkštintus atlošus ir patogias pagalvėles. Kiekvieno stalo stalviršiai padengti Šiaulių miesto žemėlapiu atvaizdu, taip klientai galės tarsi pažiūrėti į miestą iš paukščio skrydžio, patyrinėti miesto gatves ir pastatus. Bare patiekama kava, gaivieji gėrimai, įvairūs užkandžiai ir skanėstai prie kavos bei lankstinukai su informacija apie Šiaulius.

Pavėsinių ir baro konstrukcijos išardomos, pagrindas iš medienos, išorės apdaila - skarda visu perimetru. Sienelių ir stogų konstrukcija iš nerūdijančio plieno, sienelės ir stogai - grūdinto stiklo (skaidraus ir matinio).

Lauko kavinės stilistika urbanistinė, tai atskleidžia naudojamos medžiagos (nerūdijantis plienas, organinis stiklas, skarda). Formos pritaikytos prie aikštės meninių akcentų.

Spalvos pasirinktos remiantis aplinka, pilka - dėl meninių akcentų, žalia - dėl gausybės aikštę supančių medžių bei dėl Šiaulių turizmo informacinio centro firminio stiliaus spalvų.

Lauko sezoninė kavinė – viešoji įstaiga, teikianti maitinimo paslaugas šiltuoju metų laiku, kurios statiniai išmontuojami pasibaigus poilsio ir turizmo sezonui, atsižvelgiant į prekybos ir paslaugų teikimo Šiaulių miesto viešosiose vietose taisykles: „*nesudėtingas laikinasis, nesudėtingų lengvų konstrukcijų statinys be pamatų arba su komplektuota įranga*“¹. Lauko kavinės šiltuoju metų laiku dažnai tampa traukos centru poilsiuojantiems, pramogų ieškantiems žmonėms. Nuolat skubančioje mūsų dabartinėje visuomenėje sezoninių kavinių klausimas tampa labai aktualus, nes ši vieta suburia žmones, leidžia jiems gryname ore praleisti daugiau laiko.

Lauko sezoninė kavinė turi būti nesudėtingos konstrukcijos, kad ją būtų galima lengvai surinkti ir išardyti, šis objektas turi atitikti visus ergonominius, funkcinius, socialinius, ekologinius ir higienos reikalavimus, taip pat miesto teritorijos pakeitimų įstatymus, ekonominius faktorius ir pan. Reikia nepamiršti ir to, kad kavinė turi būti patraukli ir jauki, tokia, kad joje būtų malonu pasisėdėti ir leisti laiką bei į ją grįžti vėl ir vėl. Taip pat labai svarbu atsižvelgti į lauko kavinės aplinką, kurioje ji stovės, prie aplinkos derinti kavinės stilistiką.

Projektuojant lauko kavines, reikia atkreipti dėmesį ne tik į pačios kavinės konstrukciją, bet ir atsižvelgti į kavinei reikalingą įrangą, tokią kaip baras, klientų aptarnavimo erdvė (staliukai ir kėdės), jų konstrukcinius, ergonominius, funkcinius ir estetinius reikalavimus.

Iškylanti problema – šiltuoju metų laiku taip norisi kuo daugiau laiko leisti gryname ore, lauke, tačiau ne visada užtenka laiko išeiti kur nors pasivaikščioti. Tačiau lauko kavinės suteikia galimybę būti lauke net ir tada, kai užbėgame trumpam užkąsti, stabtelime tarp visų savo darbų puodeliui kavos ar vakare susitinkame su draugais linksmai praleisti laiko.

Bakalauro darbo tikslas – sukurti sezoninės lauko kavinės projektą, pritaikant kavinę konkrečiai vietai Šiaulių mieste, atsižvelgiant į ergonominius, estetinius, funkcinius, socialinius reikalavimus. Sezoninė lauko kavinė turi derėti prie aplinkos, patraukti klientų dėmesį ir kviesti juos apsilankyti, taip pat daryti miestą šiuolaikiškesnį, įspūdingesnį ir išskirtinesnį. Tinkamai suprojektuoti sezoninę lauko kavinę pavyks, jei darbo eigoje bus atlikti visi žemiau išvardinti darbo uždaviniai.

Darbo uždaviniai yra šie:

- Išsiaiškinti temos aktualumą, išanalizuojant rinką Šiaulių mieste – atlikti kompiuterinę apklausą ir išsiaiškinti, ar nauja sezoninė lauko kavinė būtų paklausi šiame mieste.
- Atlikti išsamią esamų lauko kavinių (prototipų) analizę.
- Išsiaiškinti sezoninės lauko kavinės paskirtį ir funkcijas.

- Išsiaiškinti, kokie prietaisai reikalingi, norint realizuoti pilnai funkcionuojančią lauko kavinę.
- Išanalizuoti ir išrinkti tinkamiausias medžiagas lauko kavinių gamybai, jungimo būdus.
- Išnagrinėti įstatymus, apibūdinančius sezoninių lauko kavinių projektavimo kriterijus Šiaulių mieste.
- Pagal atliktas analizes nusistatyti svarbiausius iškilusius sezoninės lauko kavinės reikalavimus ir tikslią techninę užduotį.
- Atlikti meninių idėjų pasiūlymų analizę.
- Aprašyti išsirinktą meninę idėją.
- Smulkiai aprašyti erdvinius ir konstrukcinius sprendimus, naudojamus medžiagas ir apdailą.
- Paruošti projekto brėžinius ir vizualizacijas.

2 TEMOS AKTUALUMAS

Sezoninės lauko kavinės šiuolaikiškame mieste yra aktuali tema, nes visuomenė gyvena greitą ir įtemptą gyvenimą, žmonės visada skuba, dirba, stengiasi įvairiais būdais suderinti darbus su laisvalaikiu, kurio lieka vis mažiau. Taigi lauko kavinė tampa labai svarbi miestietiško gyvenimo dalis, nes suteikia žmonėms galimybę praleisti daugiau laiko lauke. Leidžia mėgautis grynu oru tada, kai jie turi laiko tik trumpai užkąsti bei pailsėti. Taip pat padeda suburti žmones, suteikiant jiems erdvės lauke, kur jie gali linksmai praleisti laiką.

Siekiant užtikrinti temos aktualumą, buvo atlikta vartotojų poreikių analizė.

2.1 VARTOTOJŲ POREIKIŲ ANALIZĖ

Vartotojų poreikių analizė - labai svarbus naujo objekto kūrimo etapas. Išanalizavus vartotojų poreikius, galima nustatyti, ar Šiauliuose verta projektuoti naują lauko kavinę. Analizė taip pat padeda lengviau apsibrėžti pagrindinius kriterijus numatytam projektui. Tokiai analizei atlikti šiuo atveju buvo pasitelkta internetinė apklausų svetainė, kurioje buvo patalpinta anketa su įvairiais klausimais. Anketoje reikėjo atsakyti į klausimus, susijusiais su lauko kavine, padėsiančiais išsiaiškinti prioritetus naujai lauko kavinei. Siekiant kuo didesnio tikslumo, anketa buvo analizuojama po to, kai į jos klausimus atsakė daugiau nei šimtas žmonių.

2.1.1 APKLAUSOS DALYS

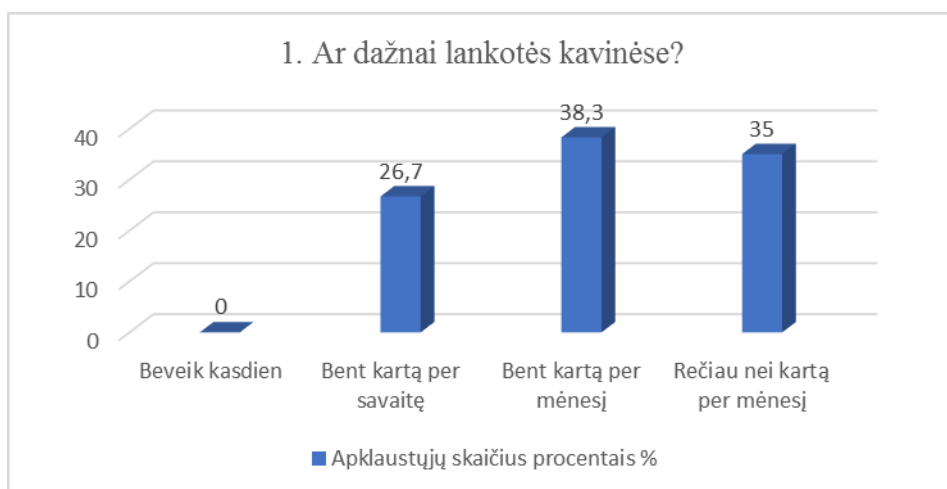
Apklausą galima suskirstyti į tokias klausimų grupes:

- Susipažinimo su vartotoju klausimai.
- Klausimai, skirti kavinės vietai ir dydžiui išsiaiškinti.
- Kavinės stilistikos klausimai.
- Kavinėje patiekiamas asortimentas.
- Pramogos kavinėje.
- Aptarnavimas.

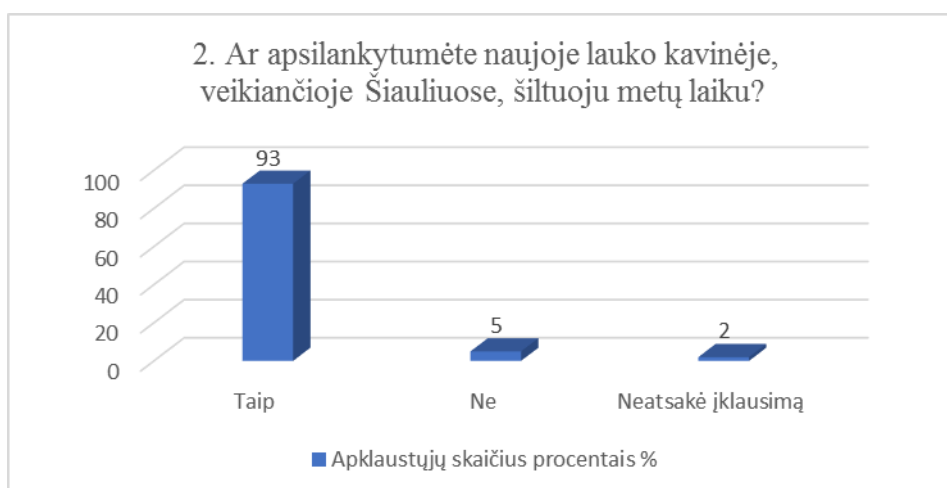
2.1.1.1 SUSIPAŽINIMO SU VARTOTOJU KLAUSIMAI

Pirmieji apklausos klausimai buvo kiek abstraktesni, siekiant susipažinti su vartotojais, nusistatyti vartotojų grupes ir išsiaiškinti, kaip dažnai ir kokio amžiaus asmenys lankosi

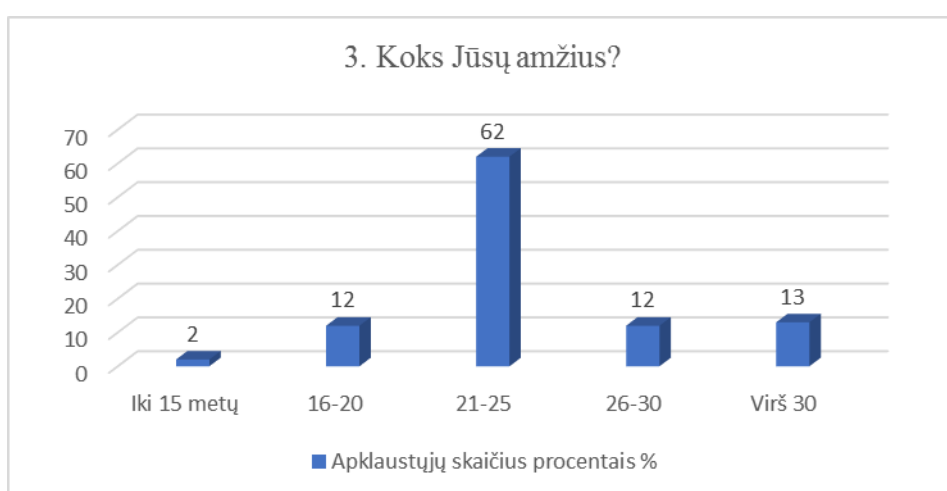
kavinėse. Taip pat siekiama išsiaiškinti, ar žmonės susidomės nauja lauko kavinė ir ar verta projektuoti ją Šiauliuose.

1 diagrama²

2 diagrama²

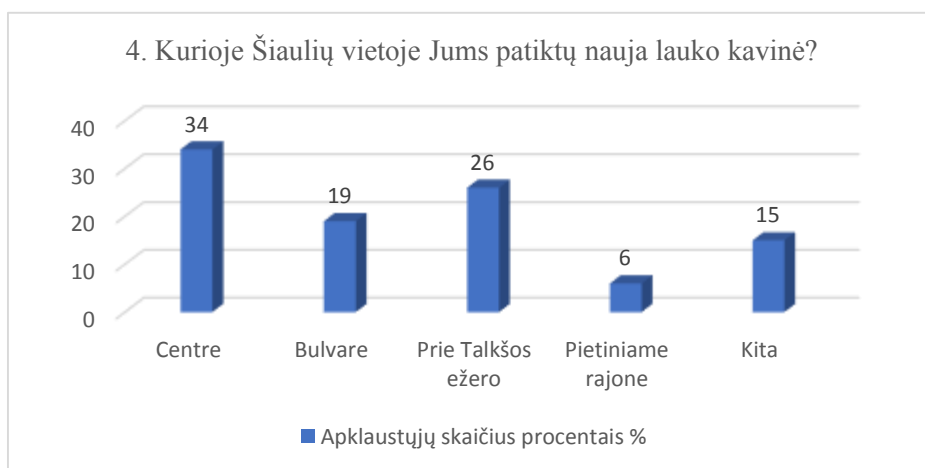
3 diagrama²

Iš šių anketos klausimų nustatyta, kad net 93 % apklaustųjų mielai apsilankytų naujoje lauko kavinėje. Šis didelis procentas rodo, kad nauja lauko kavinė būtų paklausy ir verta investicijų.

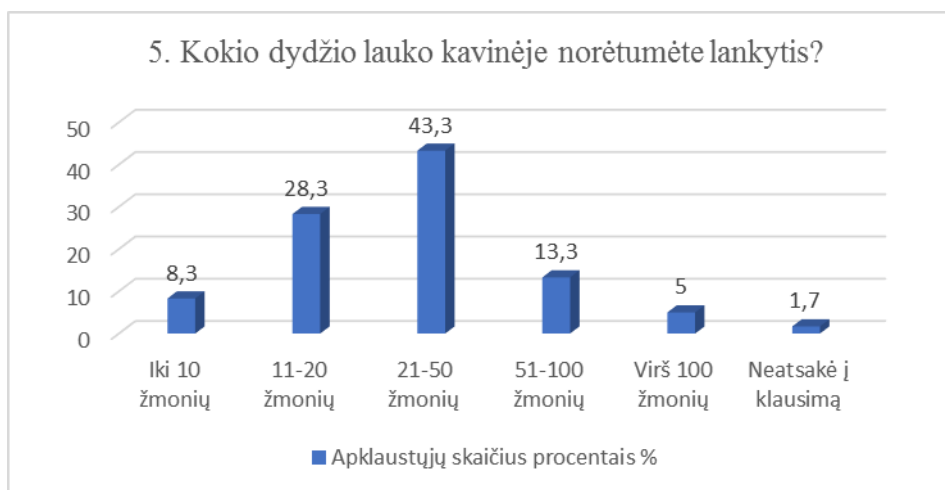
Iš apklausos taip pat sužinota, jog didžioji dalis apklaustųjų dažnai lankosi kavinėse. Net 26% kavinėse lankosi bent kartą per savaitę, o 38% bent kartą per mėnesį. Tad matome, jog kavinės yra dažnai ir gausiai lankomos, jos populiarios. Taip pat iš šių klausimų nustatyta, jog žmonių, besilankančių kavinėse, amžiaus ribos labai plačios, nuo šešiolikos iki trisdešimties. Didžioji dalis apklaustųjų yra nuo dvidešimt vienerių iki dvidešimt penkerių metų amžiaus. Tai rodo, jog kavinė turėtų būti moderni ir šiuolaikiška, atitiktų jaunimo skonį.

2.1.1.2 KLAUSIMAI SKIRTI KAVINĖS VIETAI IR DYDŽIUI IŠSIAIŠKINTI

Kad kavinėje lankytųsi kuo daugiau žmonių, reikia žinoti, kokioje aplinkoje žmonės jaučiasi geriausiai ir jaučiausiai. Todėl labai svarbu išsiaiškinti, kokioje miesto vietoje ir kokio dydžio kavinėje žmonės norėtų lankytis. Tam išsiaiškinti padeda tokie klausimai: keliose lankotės kavinėje, kurioje miesto vietoje ji turėtų stovėti?

4 diagrama²

5 diagrama²

6 diagrama²

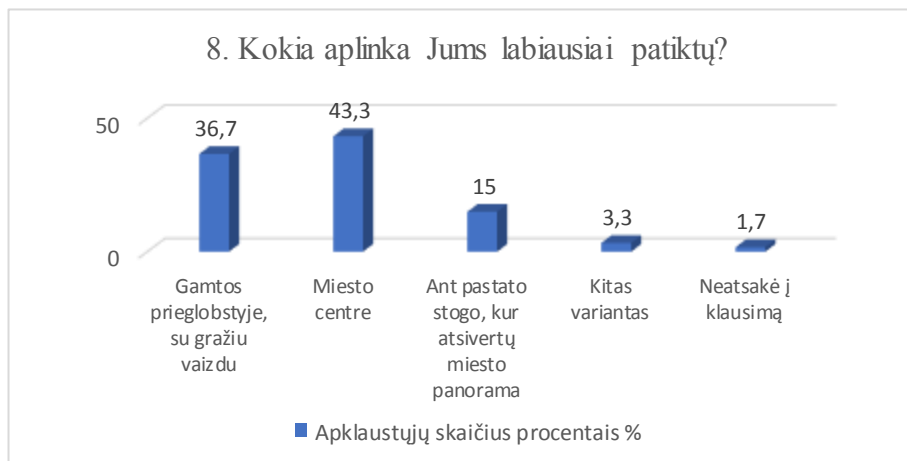
Apibendrinus šios tematikos klausimų rezultatus, išsiaiškinta, jog didžioji dalis atsakinėjusiųjų į klausimus kavinės vietai rinktųsi centrą arba pėsčiųjų bulvarą. Anot vartotojų, jiems labiausiai patinka nedidelės kavinukės dvidešimčiai - penkiasdešimčiai žmonių. Tokio dydžio lauko kavinės praktiškesnės ir finansiniu bei konstrukciniu požiūriu, nes nereikalauja didelės erdvės ir sudėtingų konstrukcijų. Informacija apie tai, kokio dydžio grupelėmis žmonės lankosi kavinėse, padeda nusistatyti, kokio dydžio stalus tinkamiausia naudoti lauko kavinėse.

2.1.1.3 KAVINĖS STILISTIKOS KLAUSIMAI

Labai svarbu yra žinoti, kas patinka vartotojams, kurie naudosis paslaugomis, nes jei kavinė bus jauki, klientai į ją grįš vėl ir vėl. Dėl šios priežasties apklausos dalyviai turėjo atsakyti į klausimus, susijusius su kavinės stilistika ir įvaizdžiu.

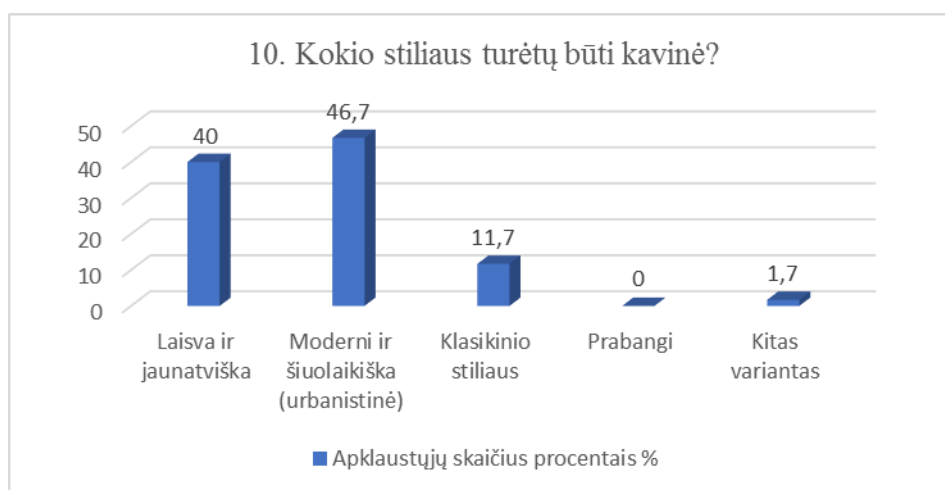
7 diagrama²

8 diagrama²

9 diagrama²

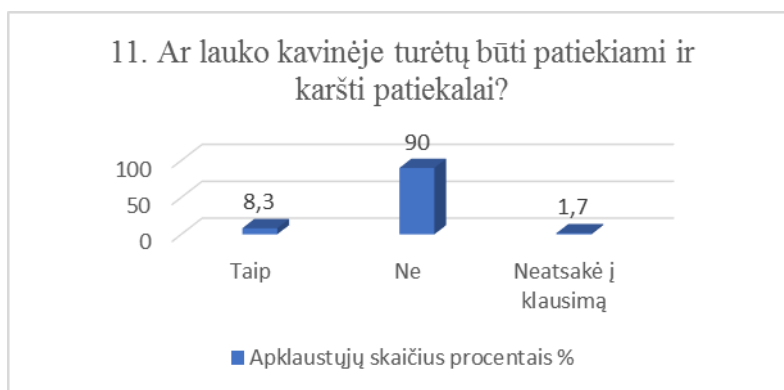

10 diagrama²

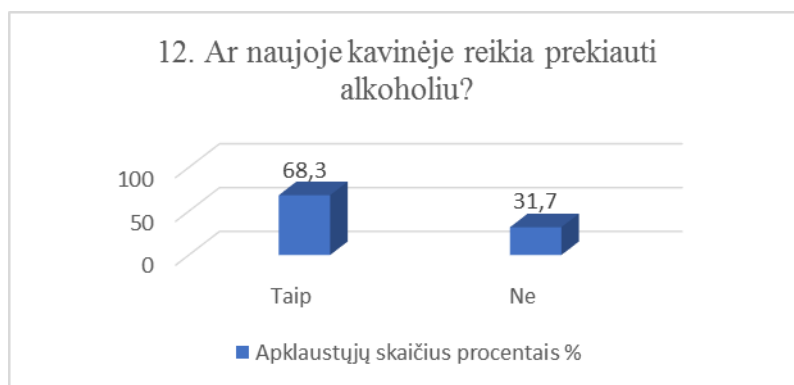
Iš anketų sužinome, jog projektuojamoji kavinė turėtų būti šiuolaikiška ir moderni (taip mano 47 % pildžiusiųjų) arba laisva ir jaunatviška (40 % pildžiusiųjų). Atsižvelgiant į vartotojų poreikius, kavinė turėtų būti skirta ramiam pasisėdėjimui, pabuvimui su draugais niekur neskubant. Kavinės aplinka turėtų būti graži ir tvarkinga, kad būtų kur paganyti akis.

2.1.1.4 KAVINĖJE PATIEKIAMAS ASORTIMENTAS

Žinojimas, kokį maisto asortimentą siūlys būsima kavinė, labai padeda projektuojant kavines, nes tada aišku, kokios reikia įrangos, kiek ji užims vietos ir kur turi būti įrengta. Todėl anketoje buvo pateikti du pagrindiniai klausimai: ar reikalingas karštas maistas ir alkoholiniai gėrimai?

11 diagrama²

12 diagrama²

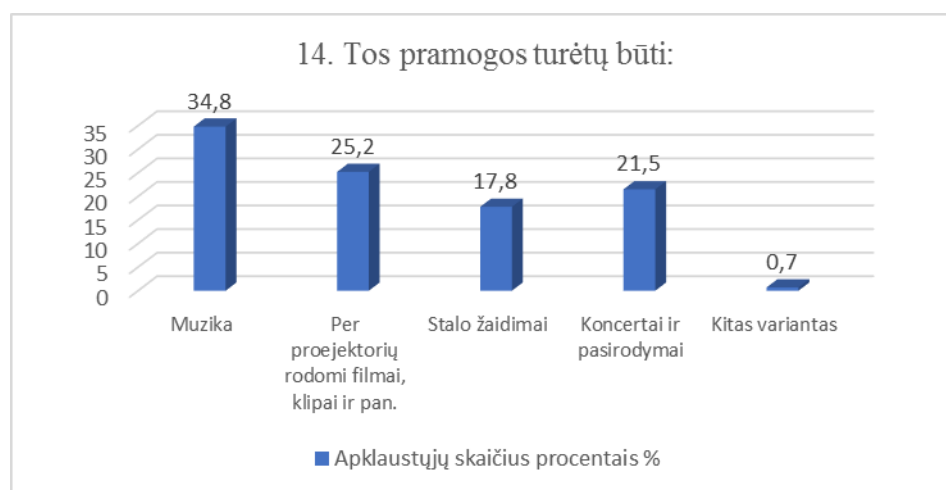
Išnagrinėjus anketas paaiškėjo, jog net 90 % apklaustųjų rinktusi kavinę su užkandžiais, o karštas maistas lauko kavinėse nėra būtinas. Taip pat didžioji dalis apklaustųjų mano, jog kavinėje reikėtų prekiauti alkoholiniais gėrimais. Tokia informacija leidžia daryti išvadą, jog kavinėje turėtų užtekti baro, virtuvės neprireiks, nes maisto nuolat gaminti nereikės.

2.1.1.5 PRAMOGOS KAVINĖJE

Norint kuo labiau sudominti ir patraukti žmones, projektuojant kavinę reikia atkreipti dėmesį ne tik į maisto pasiūlą, bet ir į pramogas. Reikia numatyti vietas, kuriose bus galima linksintis, atlikti pasirodymus ar žaisti. Norint sužinoti, kokios pramogos aktualiausios ir patraukliausios vartotojams, jiems buvo užduodami tokie klausimai:

13 diagrama²

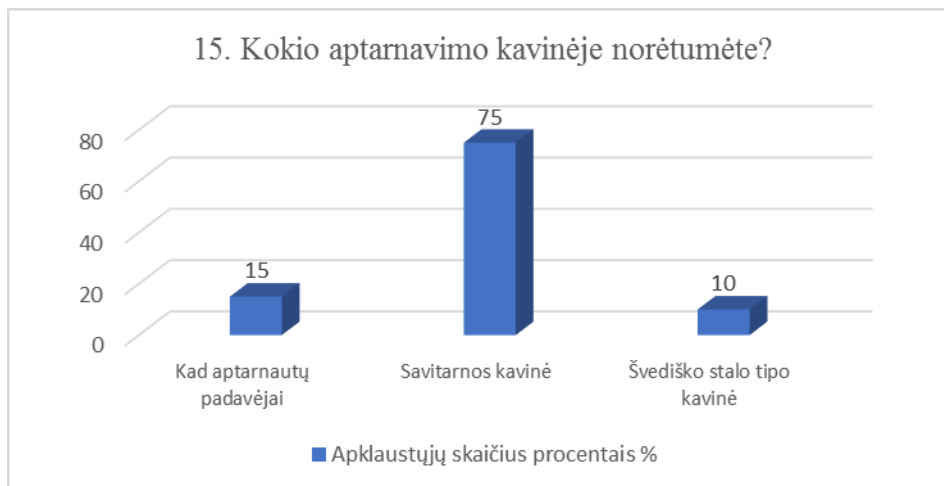

14 diagrama²

Kaip ir buvo tikėtasi dar prieš rezultatų analizę, vartotojams labai svarbu, kad lauko kavinėse taip pat būtų ir pramogų. Net 86 % apklaustųjų pasisakė, kad pramogos reikalingos lauko kavinėje. Žmonėms patiko įvairios siūlytos pramogos, tačiau didžioji dauguma rinkosi muziką. Taip pat žmonės, kurie pildė anketas, pasiūlė rengti karaokė ir šokių vakarus.

2.1.1.6 APTARNAVIMAS

Informacija dėl būsimos kavinės aptarnavimo yra reikalinga, kad sužinotume, kokius tarpus palikti tarp stalų ir ar reikalingi praėjimai padavėjams. Be to, reikėtų nusistatyti žmonių ir aptarnaujančiojo personalo judėjimo srautus ir kryptis. Taip pat reikia aptarti klausimą apie darbo valandas, skirtas klientų aptarnavimui, nes nuo to priklauso, kiek žmonių dirbs ir kokios jiems reikia erdvės. Šis klausimas taip pat padeda išsiaiškinti kavinės apšvietimo problemą: ar reikės apšvietimo, jei dirbsime tik vėly vakarą, ar užteks natūralaus apšvietimo dirbant dienomis.

15 diagrama²

16 diagrama²

Išanalizavus rezultatus, paaiškėjo, kad būsimiems klientams labiau priimtinas tas variantas, kai kavinėje padavėjų nėra, o kavinė dirba ilgai, iki vėlaus vakaro. Nemažai apklaustųjų rinktųsi kavinę, kuri dirbtų net iki 24-tos valandos ar net ilgiau. Šie vartotojų pasirinkimai leidžia daryti išvadą, jog reikės išspręsti apšvietimo problemą. Taip pat iš to, jog žmonės rinktųsi savitarnos kavines, sužinojome, kad jose nereikės daug darbuotojų, užteks vieno ar dviejų, kurie tiesiog aptarnaus klientus prie baro ir rūpinsis bendra tvarka.

2.1.2 VARTOTOJŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Nauja lauko kavinė, atsižvelgus į vartotojų poreikius, turėtų būti įrengta miesto centre – bulvare ar netoli jo, talpinti apie 50 klientų vienu metu ir būti moderni bei šiuolaikiška. Anot apklaustųjų, svarbu, kad kavinė būtų įrengta gražioje vietoje, kur klientai galėtų gėrėtis miesto

grožiu arba gamtos vaizdais. Kavinės darbo laikas turėtų būti ilgas, iki vėlaus vakaro, tad reikalingas ir jos apšvietimas, kuris leistų mėgautis įspūdingais vakarinio miesto vaizdais.

Kavinės darbuotojai prekiautų užkandžiais ir gėrimais. Apklaustieji teigia, jog turėtų būti ir alkoholinių gėrimų įvairovė. Šis asortimentas, projektuojant lauko kavinę, įpareigoja atsižvelgti į tai, jog riekės baro. Reikia nepamiršti, jog klientams svarbios ir pramogos, nes viena kavinės paskirčių ir yra prablaškyti žmones, suteikti jiems galimybę pasilinksinti, gerai praleisti laiką.

2.2 TEMOS AKTUALUMO APIBENDRINIMAS

Atlikus vartotojų analizę, paaiškėjo, jog žmonės lankytųsi naujoje sezoninėje lauko kavinėje, įrengtoje Šiauliuose, tad projektuoti naują lauko kavinę būtų naudinga, nes ji susilauktų pakankamai daug lankytojų. Žmonėms norisi kuo daugiau laiko praleisti lauke šiltuoju metų laiku, todėl lauko kavinės yra labai populiarios.

3 KONSTRUKCIJOMS SKIRTŲ MEDŽIAGŲ ANALIZĖ

Prieš pradėdant projektuoti lauko kavines, labai svarbu susipažinti su konstrukcinių medžiagų savybėmis ir panaudojimu. Reikia išanalizuoti, kokios medžiagos tinkamiausios, atspariausios aplinkos poveikiams, ilgaamžiškiausios. Šios analizės reikia norint sukonstruoti patvarią, saugią ir ilgai tarnausiančią lauko kavinę. Analizuojant medžiagas, susipažinta su įvairiomis metalo, medienos ir plastikų rūšimis. Dėl jų gausos aptarsime tik tinkamiausias medžiagas projektuojant lauko kavines. Analizė ir medžiagų atrinkimas buvo vykdomas remiantis mechaninėmis, fizikinėmis ir technologinėmis savybėmis. Svarbiausia, projektuojant objektus lauke, kad medžiagos būtų atsparios kenksmingiems ultravioletiniams spinduliams, drėgmei, vandalizmui, puvimui, kitiems aplinkos poveikiams. Žinoma, apdailai tinkamos ir įvairios kitos medžiagos, kurių pasirinkimas yra dar gausesnis.

3.1 EKSPLOTUOTI LAUKE TINKAMIAUSIOS MEDŽIAGOS

„Metalai yra kristalinės medžiagos, tačiau, keičiantis temperatūrai ar slėgiui, jų sandara gali keistis.“³ Vienas pagrindinių ir tinkamiausių konstrukcijoms metalų yra paprastasis konstrukcinis plienas.

I. „Plienas – tai geležies ir anglies bei kitų elementų lydinys.“⁴ „Plieno savybės priklauso nuo cheminės sudėties, anglies kiekio ir terminio apdirbimo. Kuo daugiau anglies, tuo plienas kietesnis, stipresnis, atsparesnis dilimui.“

a. Paprastasis konstrukcinis plienas – „tai pigiausias iš visų rūšių plieno.“⁵ Taip pat jis yra plačiausiai panaudojamas. Kavinės konstrukcijoje galima būtų naudoti iš šio plieno pagamintus kampuočius, vamzdžius, kitus konstrukcinius elementus.

II. „Mediena yra gamtinis produktas, plačiai naudojamas kaip konstrukcinė medžiaga daugelyje technikos sričių.“⁵ „Privalumai: lengva, pakankamai stipri, atspari smūgiams ir vibracijai, mažai laidus šilumai, lengvai apdirbama, pigi ir kt. Trūkumai: sugeria daug vandens, dėl to kinta matmenys ir savybės; degi, pūva, deformuojasi veikiant drėgmei.“⁶ Tačiau šiuos trūkumus galima lengvai pašalinti, dažant medieną specialiais dažais, lakuojant, impregnuojant.

a. Viena iš tinkamiausių spygliuočių medienos rūšių – paprastoji pušis. „Minkšta, truputį žvilganti, lengva, sakinga, džiūdama mažai traukiasi, lengvai apdirbama, nelanksti, ypač nejautri drėgmei. [...]Tinka statybinėms konstrukcijoms.“⁷

- b. Viena iš tinkamiausių lapuočių medienos rūšių – ąžuolas. Ši medienos rūšis „yra labai kieta, sunki, tanki, tvirta, bet elastinga, ilgaamžė, mažai traukiasi, lengvai apdirbama, gražios tekstūros.“⁸
- III. „Plastikai yra lengvi, mechaniškai stiprūs ir netrapūs, didelio cheminio patvarumo ir atsparumo korozijai, gerų dielektrinių savybių. Jiems būdingas menkas šilumos laidumas, dažnai graži išvaizda, kartais didelis skaidrumas, didelis šiluminis plėtimasis.“⁹
 - a. Dažniausiai konstrukcijose naudojamas polimetilmetakrilatas (PMMA). „Polimetilmetakrilatas (PMMA) arba konstrukcinis organinis stiklas, pleksiglasas (JAV, Vokietija, Prancūzija) yra skaidrus, praleidžia apie 75% ultravioletinių spindulių, atlaiko dideles deformacijas nesuirdamas, atsparus vandeniui, lengvai dažomas.“¹⁰

3.2 KONSTRUKCIJOMS SKIRTŲ MEDŽIAGŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Svarbiausia, renkantis konstrukcines medžiagas, atsižvelgti į jų savybes. Medžiagos turi tikti aplinkai, kurioje jos bus panaudotos. Šiuo atveju medžiagos turi tikti eksploatacijai lauke. Jos turi būti atsparios drėgmei, žalingiems UV spinduliams, kitiems aplinkos poveikiams. Todėl vienos iš labiausiai tinkančių medžiagų, projektuojant sezonines lauko kavines, mano nuomone, yra paprastasis konstrukcinis plienas, pigus, plačiai naudojamas, iš jo gaminami įvairūs kampuočiai, vamzdžiai, profiliai, kitos konstrukcinės detalės. Taip pat iš medienos rūšių tokiam objektui labiausiai dėl savo savybių tiktų paprastoji pušis arba ąžuolas, iš plastikų – organinis stiklas. Apdailai tinkančių medžiagų yra dar daugiau.

4 PROTOTIPŲ FUNKCINĖ, KONSTRUKCINĖ IR TECHNOLOGINĖ ANALIZĖ

Prototipų analizė – labai svarbus dizaino objektų kūrimo etapas. Šio etapo metu išanalizuojamos vyraujančios dizaino tendencijos, esama rinka. Analizuojant prototipus, svarbiausi kriterijai yra šie: funkcija, konstrukcija ir technologiniai sprendimai. Šis analizavimo procesas padeda generuoti naujas idėjas, išsiaiškinti esamų objektų plusus ir minusus, taip stengiantis išvengti anksčiau sukurtuose objektuose esamų trūkumų savo tolesniuose projektuose.

4.1 SEZONINIŲ LAUKO KAVINIŲ PAVYZDŽIAI

1 pav.¹¹

2 pav.¹²

Minimalus kavinės aprašymas - Vyno baras (1 pav.) – objektas, pritaikytas vyno degustacijoms. Kavinė dviejų aukštų, yra ne vienas baras. Dauguma klientų aptarnaujami prie baro. **Kavinės asortimentas** – kavinėje siūlomi tik gėrimai ir aperityvai. **Konstrukcija** – šiame variante dominuoja plienas ir medis. **Apdaila** – mediena, plastikas, grūdintas stiklas – tvorelėms, esančioms antrame aukšte, baro sienelė dekoruota foto tapetu, labiausiai matomose kavinės vietose pritvirtinti su kavine bendradarbiaujančių įmonių reklaminiai pavadinimai. **Baldai**: baro kėdės, pačiame viduje yra ir staliukai su sėdimomis vietomis ramiam pasisėdėjimui. Ties baru esančios vietos neapsaugotos nuo gamtos poveikių, kitos sėdimos vietos, kur aptarnaujami klientai, yra po stogiukais, kurie apsaugo nuo tiesioginės saulės ir lietaus. Stilistika moderni ir šiuolaikiška. **Realizavimas** brangus, nes reikia paruošti kokybiškus brėžinius, medžiagos turi būti tvirtos ir kokybiškos, objekto konstrukcija nėra paprasta, nes jis dviejų aukštų.

Minimalus kavinės aprašymas – minimalistinė lauko kavinukė iš jūrinio konteinerio (2 pav.) Klientai aptarnaujami prie baro ir prie staliukų. **Kavinės asortimentas** – prekiaujama lengvais užkandžiais ir įvairiais gėrimais. **Konstrukcija** – išnaudota konteinerio konstrukcija, stogas, pora nejudinamų sienelių nepakeistos, dvi sienos suprojektuotos taip, kad užsidarytų ir atsidarytų, taip praplečiant aptarnavimo erdvę. Tokia konstrukcija praverčia ir kavinės įrangos sandėliavimui. **Apdaila** – stilistika šiek tiek neaiški, tačiau išryškėja modernumas. Kavinės įranga paprasta, apšvietimas ties baru ir originaliojoje jūrinio konteinerio dalyje. **Baldai** : baro kėdės, kai kurios su paminkštinomis sėdimosiomis dalimis, keletas aukštų staliukų, kurie yra panašiai tokio aukščio kaip pats baras. Tokie baldai nėra labai patogūs ilgai sėdint, tačiau šiuo atveju jie tinka, nes kavinė skirta trumpam stabtelėjimui. Nuo aplinkos poveikių klientus apsaugo objekto sienos ir viršutinė dalis (stogas). **Realizavimas** – parinktos medžiagos nėra labai tinkamos lauko kavinėms (kėdžių paminkštinimai ir pan.), tačiau tinkama kavinės konstrukcija tarsi ir apsaugo visus viduje esančius objektus, nes esant reikalui (blogam orui), kavinė su visais objektais sandariai uždaroma.

3 pav.¹³

4 pav.¹⁴

Minimalus kavinės aprašymas – lauko kavinė (3 pav.) įrengta šalia restorano, siekiant išplėsti aptarnavimo zoną šiltuoju metų laiku. Klientai aptarnaujami prie staliukų. Lauko **kavinės asortimentas** – siūlomi tie patys patiekalai kaip ir kavinės patalpose. **Konstrukcija** minimali, nėra jokio pagrindo ar pakyls, baldai išstatyti tiesiog ant grindinio. Pagrindinė konstrukcinė dalis – tai ištemptas stogas, viduryje, išilgai aptarnavimo erdvės, medžiagos tempimo pagrindinė konstrukcinė dalis, medžiaga ištempta į šonus. Toks ištemptas stogas sukuria pavėsį, šiek tiek saugo nuo lietaus. **Apdaila** - aplinka prabangi. Dekoruojuojant aplinką pasitelkta nemažai augalų, jie supa visą lauko kavinės perimetrą, taip siekiama atriboti kavinę nuo aplinkos ir miestietiškoje (urbanistinėje) aplinkoje suteikti kuo didesnę gamtos pojūtį. **Baldai** – krėslai, stalai, gėlinės, jų stilistika atitinka pačios kavinės stilistiką, teikia prabangos jausmo. **Realizavimas** –

realizuoti šitokią lauko kavinę nėra labai sudėtinga, reikia erdvės lauke, šalia jau egzistuojančios kavinės, įvairių sutarčių ir leidimų, taip pat baldų, tinkamų naudoti lauke. Teigiamas aspektas, jog baldai gali būti sandėliuojami kavinės, kurios erdvė praplėsta, patalpose.

Minimalus kavinės aprašymas – zoninė lauko kavinė (4 pav.) jūros pakrantėje. **Kavinės asortimentas** – klientams siūloma kava ir įvairūs užkandžiai. **Konstrukcija** atspindi pakylėje ir suoliukuose, kurie tarsi iškyla iš pakylės, pakyla laiptuota. Dominuoja medis ir kitos natūralios medžiagos. Nuo aplinkos kavinė atribota azūrine tvora. Siekiant sukurti pavėsį, naudojami kvadratiniai skėčiai. Baro šioje lauko kavinėje kaip ir nėra, nes aptarnaujama iš pastato. **Apdaila** – stilistiškai ši kavinukė labai tinka prie aplinkos tiek spalviškai, tiek naudojamomis medžiagomis, taip pat nesudėtingomis konstrukcijomis atspindi pajūrį, šilumą ir atsipalaidavimą. Baldai sandėliuojami šalia esančiame pastate. **Baldai** – kavinėje nėra didelių stalų, nes žmonės čia renkasi tik užkąsti, pagurkšnoti kavos, klientai sėdi ant suolų. **Realizacija** – kavinės realizacija nebrangi, nes medžiagos paprastos, didžioji baldų dalis – masinės gamybos, o kita dalis tokios paprastos konstrukcijos, kad galima spėti, jog jie nebuvo atskirai projektuoti.

5 pav.¹⁵

6 pav.¹⁶

Minimalus kavinės aprašymas – nedidelė lauko kavinė miesto centre (5 pav.) – užkandžių baras, skirtas žmonėms stabtelėti užkąsti. „Lauko kavinė įrengta šalia nuolatinės, taip

siekiant išplėsti aptarnavimo zoną.“¹⁷ Lauko **kavinės asortimentas** – siūlomi tie patys patiekalai, kaip ir kavinės patalpose. **Konstrukcijos** – kavinės erdvė aptverta tvorele, kurios konstrukcija metalinė su organinio stiklo plokštumomis. Prie tvorelių pritvirtinti apskritimai su įtemptais tentais, kurie sukuria pavėsį ir šešėlį klientams. Šie apskritimai su tentais skirti apsaugoti nuo saulės, bet ne nuo lietaus. Baldai sustatyti tiesiai ant grindinio. **Baldai** – plastikinės kėdės ir stalai ant vienos metalinės kojos, stalviršiai – stikliniai. **Apdaila** - dizaino ir stiliaus atžvilgiu viskas tinkamai suderinta. Kėdės ir tentai - oranžinės spalvos, derinami prie firminio stiliaus, tai matosi atkreipiant dėmesį į iškabą. Stilistiškai kavinė dera prie urbanistinės aplinkos, taip pat, kaip minėta anksčiau, ir prie užkandžių baro firminio stiliaus. **Realizavimas** – parinktos medžiagos ilgaamžės, nereikalauja daug priežiūros, nebijo aplinkos poveikių. Kavinės realizavimas nėra brangus, nes baldai iš masinės gamybos, konstrukcijos nesudėtingos.

Minimalus kavinės aprašymas – lauko kavinė/restoranas (6 pav.) – vieta, kur galima užsukti papietauti ar ramiai praleisti vakarą. Aptarnauja padavėjai. **Kavinės asortimentas** – įvairus patiekiamas tiek karštas, tiek šaltas maistas. **Konstrukcija:** kavinė įrengta ant pakyls, kurios apdaila yra iš medžio, tačiau galima nuspėti, jog tikroji konstrukcija iš plieno ar kokio kito metalo. Toks pagrindas tvirtas, tačiau kuria jaukumo pojūtį. Nuo aplinkos atribota ažūrinėmis žaliuzėmis ir gėlinių eile, pilna augalų. Žaliuzės – susilankstančios medinės konstrukcijos, kurios sukuria elegancijos, stiliaus, jaukumo pojūtį, taip pat apsaugo nuo tiesioginių saulės spindulių ir nuo nestipraus lietaus. **Apdaila** - žaliuzės, tai originalus ir geras pasirinkimas šioje konkrečioje situacijoje, nes skirtingai pravėrus, jos teikia ir šiek tiek žaismingumo. **Baldai:** masyvūs, natūralaus medžio stalai ir kėdės, siekiant patogumo ir minkštumo, krėslai papildyti pagalvėlėmis. Parinktos medžiagos šiai lauko kavinei, tinkamai prižiūrint, gali tarnauti ilgą laiką. **Realizacija** – brangi, nes medžio masyvo baldai brangiai kainuoja, taip pat žaliuzės yra originalios ir turinčios nemažą kainą.

7 pav.¹⁸

8 pav.¹⁹

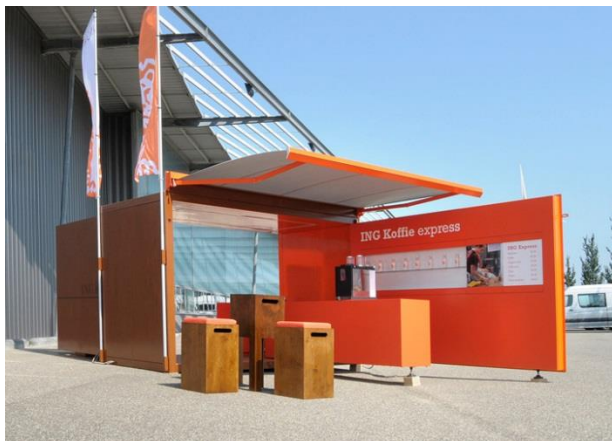
Minimalus kavinės aprašymas - nedidelė, tačiau originali lauko kavinukė (7 pav.).

Asortimentas – tokiose kavinėse (ne išimtis ir ši) klientams siūloma kava ir užkandžiai.

Konstrukcija paprasta, nėra nei stogo, nei sudėtingos konstrukcijos pakyls. Pakyla šiuo atveju paprasta, iš betoninių blokų, kuriuos pajvairina įterptos medinės juostos ir žolytės ploteliai. Sienų konstrukcija nesudėtinga, bet originali – plieniniai tinklai sujungti taip, kad formuotų stačiakampes dėžutes, kurios užpildytos akmenimis. **Apdaila** - stilistiniu požiūriu viskas pakankamai suderinta, o miesto aplinkoje tokia kavinukė tampa tikru akcentu, atliekančiu ne tik savo funkciją, bet ir puošiančiu vietovę. Vienintelis tokios konstrukcijos naudojimo minusas yra masyvumas ir grubumas. **Baldai** - derinami prie medinių akcentų pakyroje, todėl jų didžiąją dalį taip pat sudaro mediena. Tinklinių sienelių užpildymas suteikia žaismingumo ir originalumo. **Realizavimas** – sąlyginai pastatyti tokią kavinę nereikėjo labai daug lėšų.

Minimalus kavinės aprašymas - lauko kavinės erdvė įrengta šalia nuolatinės kavinės, taip pratęsiant aptarnavimo erdvę (8 pav.). **Kavinės asortimentas** – kavinės lankytojai aptarnaujami iš šalia esančios nuolatinės stacionarios kavinės. Konstrukcijos – sezoninėje lauko kavinėje tarsi ir nėra atskirai specialiai lauko erdvei kurtos konstrukcijos, tiesiog išnaudota nuolatinės konstrukcijos architektūra. Iš vienos pusės erdvė atribota azūrine tvora. Baldai sustatyti ant grindinio, kuris nuo aplink esančio skiriasi žolės lopinėliais. **Apdaila** – išskirtinis šios sezoninės lauko kavinės bruožas, baldai pritaikyti prie firminio stiliaus ir nuolatinės kavinės paradinės sienos dekoru. **Baldai** – suoliukai, kurių kojų išpjauستymas atitinka sienos dekoru ornamentą, taip pat

kėdės ir staliukai. **Realizacija** – jei lauke šalia kavinės yra vietos, tada realizavimas nėra brangus, nes objektų kavinėje nėra daug.

pav.²⁰

9

10 pav.²¹

Minimalus kavinės aprašymas – lauko kavinė iš perdirbto jūrinio konteinerio (9 pav.). Vietos prisėsti nėra daug, bet jos daug ir nereikia pagal kavinės paskirtį. Aptarnaujami klientai nuo baro. **Asortimentas** – kavinukė nedidelė, savo klientams siūlanti kavos. **Konstrukcija** nesudėtinga, konteineris perdarytas taip, kad jo ilgosios sienos atsivertų. Kad, atvėrus konteinerį, varstomoji dalis nenulūžtų ar nekabėtų ore, problema išspręsta pasitelkus reguliuojamo aukščio atramas. Siekiant sukurti daugiau erdvės po stogu, prie jūrinio konteinerio viršutinės kraštinės primontuotas išsiskleidžiantis medžiaginis stogelis. Šis stogelis kartu su konteinerio viršutine plokštuma sudaro pavėsį klientams, taip pat bent minimaliai apsaugo nuo lietaus. **Apdaila** - stilistiškai tarpusavyje visi lauko kavinę sudarantys objektai suderinti: spalvos, medžiagos, formos. **Baldai** – kompaktiški, puikiai telpa jūrinio konteinerio viduje jį uždarius, taip išsprendžiamas baldų sandėliavimo klausimas. **Realizacija** – realizuojant tokią kavinę, nereikia labai daug investicijų.

Minimalus kavinės aprašymas – urbanistinio stiliaus lauko kavinė (10 pav.) – nedidelė, tačiau visus staliukus aptarnauja padavėjai. **Asortimentas** – kavinė teikia pilnas maitinimo paslaugas. **Konstrukcija** – šiuo atveju pakylota kavinėje nėra, baldai statomi ant grindinio. Šiame pavyzdyje sudėtingiausia konstrukcija, ko gero, būtų stogo konstrukcija. Stogo konstrukcija sudaryta iš plieninių laikančiųjų konstrukcijų ir organinio tinkamai apdirbto stiklo. **Apdaila** – formos gan griežtos, taip pat kaip ir medžiagos. Tokį įspūdį šiek tiek švelnina pasirinkti apskritimo formos šviestuvai, o čia jų nemažai. Stilistiškai kavinė dera prie aplinkos, ypač prie šalia esančio pastato su panašia į kavinės stogo konstrukcija. **Baldai**: kėdės, stalai ir baras. Šios kavinės realizacijai nereikia skirti labai daug pinigų, o atrodo pakankamai estetiškai ir patraukliai. Realizacija – nesudėtinga, tiesiog tinkamai išnaudotas plotas šalia pastato.

4.2 PROTOTIPŲ KONSTRUKCINĖ ANALIZĖ

Sezoninės lauko kavinės pagrindiniai bruožai, atskleisti išnagrinėjus prototipus:

- Kavinės su pakyla, ant kurios išdėlioti visi lauko kavinės baldai.
- Baldai išdėlioti ant esamo grindinio.
- Kavinės erdvė atribota sienelėmis.
- Kavinės erdvė atribota tvorelėmis ar kitomis priemonėmis.
- Kavinės su objektais (stogeliais, skėčiais, pavėsinėmis, kt.) apsaugančiais nuo

aplinkos poveikių.

Lauko kavinės gali turėti po vieną ar net kelis iš anksčiau išvardintų bruožų. Pačios sudėtingiausios konstrukcijos yra tos lauko kavinės, kurios turi pakylą, sieneles ir pavėsines ar kitokio tipo apsaugą nuo aplinkos poveikių. Tokios lauko kavinės iš pirmo žvilgsnio kartais gali priminti statinius, tačiau nuo stacionarių statinių jas lengvai galima atskirti pagal tai, kad jos neturi pamato.

4.3 PROTOTIPŲ ANALIZĖS APIBENDRINIMAS

Atlikus sezoninių lauko kavinių prototipų analizę, pastebėta, kad:

- Dauguma lako kavinių turi bent minimalius šešėlių metančius objektus, stogelius arba pavėsines.
- Turi tinkamus baldus, kurie skirti naudoti lauke.
- Kai kurios kavinės yra suprojektuotos taip, kad iškart išspręstų baldų sandėliavimo problemą.
- Medžiagos, projektuojant sezonines lauko kavines, pasirenkamos atsparios įvairiems aplinkos poveikiams.
- Visos lauko kavinės atlieka savo funkcijas, tokias, kokios yra numatytos iš anksto.

5 ĮSTATYMAI, APIBŪDINANTYS REIKALAVIMUS SEZONINIŲ LAUKO KAVINIŲ PROJEKTAMS ŠIAULIŲ MIESTE*

Atsižvelgiant į Šiaulių miesto savivaldybės tarybos priimtą sprendimą dėl viešųjų vietų lauko kavinėms Šiaulių mieste taisyklių (2011 m. balandžio 28 d. Nr. T-134, Šiauliai), sezoninė lauko kavinė turėtų būti „*harmoningai integruota į suformuotą aplinką*“²², o jos įranga ir konstrukcijos turėtų būti lengvai surenkamos ir išardomos (viešųjų vietų lauko kavinėms Šiaulių mieste nustatymo taisyklės, 1. Bendrosios nuostatos; 2 ir 4 punktai).

Šios taisyklės taip pat numato papildomų reikalavimų: viešoje vietoje lauko kavinė turi būti įrengta taip, kad ją išardžius ta vieta išliktų nepakitusi (Papildomi reikalavimai, punktas 16.1); statant kavinę, negadinti toje vietoje ir šalia esančių miesto infrastruktūros elementų – grindinio, šviestuvų, suoliukų, dailės kūrinių ir kitų objektų (Papildomi reikalavimai, punktas 16.2); nenaikinti, nežaloti šalia esančių augalų (medžių, krūmų ir gėlynų) ir jiems nekenkti (Papildomi reikalavimai, punktas 16.3).

* Pilnas įstatymas žr. – **Priedai**

6 TECHNINĖ UŽDUOTIS

Projekto tikslas: sukurti sezoninės lauko kavinės projektą, pritaikant ją konkrečiai vietai Šiaulių mieste, atsižvelgiant į ergonominius, estetinius, funkcinius, socialinius reikalavimus. Sezoninė lauko kavinė turi derėti prie aplinkos, patraukti klientų dėmesį ir kviesti juos apsilankyti, taip pat daryti miestą šiuolaikiškesnį ir įspūdingesnį.

Vartotojo poreikiai: lauko kavinė skirta bet kokio amžiaus, šiuolaikiškam ir aktyviam žmogui, norinčiam lauke užkąsti, atsigauti gėrimais ir pasimėgauti grynu oru.

Vartojimo ypatumai: sezoninė lauko kavinė sudaryta iš atvirų stoginių ir baro, kur klientai galėtų patogiai įsitaisę prie staliukų, pasimėgauti užkandžiais ir buvimu lauke.

Produkto kategoriją atitinkanti technologija ir medžiagos - atsparios aplinkos poveikiams, ilgaamžės ir šiuolaikiškos. Sezoninės lauko kavinės stoginės ir baras turėtų būti modernūs, urbanistinio stiliaus.

7 VIETOS SEZONINEI LAUKO KAVINEI PASIRINKIMAS

Išsirinkti tinkamą vietą sezoninei lauko kavinei labai svarbu. Nuo vietos priklauso kavinės lankytojų gausa ir populiarumas. Renkantis vietą, reikia atsižvelgti ir į jos dydį, komunikacijas, vartotojų poreikius. Net pačioje gražiausioje vietoje lauko kavinė negali būti įkurta, jei vandentiekis ar elektra nebus prieinami. Nuo vietos dydžio priklauso kavinės išdėstymas ir vietų skaičius. Taip pat labai svarbu atsižvelgti ir į tai, kokią aplinką labiausiai vertintų klientai. Atlikus apklausą paaiškėjo, kad didžioji dalis potencialių klientų rinktųsi kavinę, esančią miesto centre, kurią supa gražūs miesto ir gamtos vaizdai. Atsižvelgus į visus reikalavimus, kavinės erdvei pasirinkta aikštė prieš savivaldybę. Šią aikštę supa žaluma, įspūdinga katedra, savivaldybė. Joje pakankamai daug erdvės, aikštė apšviesta, yra priėjimas prie vandentiekio ir elektros, taip pat šalia viešasis lauko tualetas, kuris suteikia dar vieną privalumą renkantis vietą lauko kavinei. Aikštės grindinys lygus, grįstas trinkelėmis, ant tokio grindinio patogų pastatyti bet kokią objektą. Aplink aikštę visu perimetru išdėstyti suolai ir šiukšliadėžės, kuriomis galima bus naudotis ir kavinės lankytojams. Šalia aikštės yra automobilių stovėjimo aikštelė, tai didžiulis plusas kavinės lankytojams, kurie atvyksta į miesto centrą automobiliu.

Aikštėje prieš savivaldybę gausu meninių akcentų, kurie traukia lankytojus ir turistus, besilankančius katedroje ar specialiai atvykusius apžiūrėti objektų. Tačiau likusi aikštės erdvė tarsi ir neišnaudota, joje niekas nevyksta. Žmonės, norintys praleisti daugiau laiko gryname ore, aikštėje prisėda arba ant perimetru išdėstytų suoliukų, arba ant žolynų, o pati aikštės erdvė lieka nepaliesta.

Lauko kavinę įkūrus aikštėje prieš savivaldybę, visi praeiviai taptų potencialiais kavinės lankytojais. Visi žmonės, atvykę į kavinę, aplankytų aikštę. Dėl sezoninės lauko kavinės, įkurtos šioje vietoje, aikštė taptų populiaresnė, gausiau lankoma, tai didžiulis privalumas visam miestui. O gausiai lankoma aikštė – privalumas sezoninei lauko kavinei, nes taip ji turės daugiau klientų. Žmonėms, mėgstantiems leisti laiką šiame parke, lauko kavinė būtų tarsi papildoma pramoga. Taip gaunama visapusiška nauda.

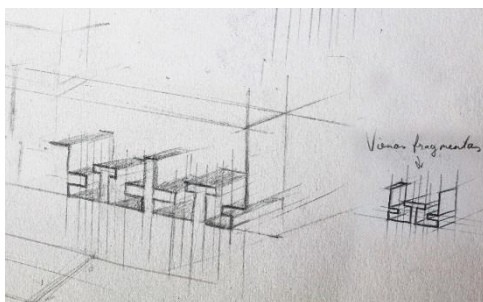
Atsižvelgus į visus kriterijus ir naudą, pasirinkti aikštę prieš savivaldybę kaip vietą sezoninei lauko kavinei yra objektyvus ir logiškas sprendimas, atnešiantis tiek visuomenei, tiek miesto infrastruktūrai daugybę privalumų.

8 MENINĖS IDĖJOS, PASIŪLYMAI

SEZONINĖS LAUKO KAVINĖS PROJEKTO ESKIZAI

Eskizas. Nr. 1

Visas objektas atrodo vientisas, nors ištikro yra surenkamas iš vienodų fragmentų, kurias sudarytų stalas ir sėdimosios dalys. Stalas, sėdimosios dalys, stoginė vizualiai atrodytų vientisa, tarsi iš vienos linijos. Naudojamos medžiagos: metalas ir mediena.

Šio pirmojo varianto atsisakėme dėl per sudėtingos konstrukcijos, nes didelis mazgų skaičius labai prailgintų surinkimo laiką. Dėl vientisumo būtų atsiradusi aptarnavimo problema.

Eskizas. Nr. 2

Lauko kavinė sudaryta iš trijų universalių sienelių šablonų, kurie tarpusavyje jungtųsi susimaišydami vienas ant kito. Taip būtų galima lauko kavinę pritaikyti bet kokioje aplinkoje, keisti jos dydį ir išsidėstymą. Konstrukcijai vizualaus lengvumo suteiktų į skirtingą aukštį pakelti stogeliai. Siekiant padaryti lauko kavinę atviresnę, buvo numatomos ažūrinės sienelės. Naudojamos medžiagos konstrukcijai – metalas, sienelėms – organinis skaidrus stiklas.

Šio varianto atsisakėme dėl per didelio uždaro, iš išorės kavinė atrodė lyg labirintas. Taip pat atmesti šį variantą reikėjo ir dėl konstrukcijos trūkumų. Pirminė idėja buvo tokia, jog lauko kavinės stoginės būtų konstruojamos sumauant, tačiau metalą naudojant kaip konstrukcijos pagrindą

susiduriame su problema, jog be krano pagalbos sienelių uždėti vieną ant kitos būtų neįmanoma, jos būtų per aukštos ir per sunkios.

Eskizas. Nr. 3

Lauko kavinė sudaryta iš atskirų objektų – stoginių ir baro. Kiekvienoje stoginėje po vieną apvalų stalą, siekiant, kad prie jo tilptų kuo daugiau žmonių ir sėdimosios dalys – minkštasuoliai. Baras numatomas cilindro formos, taip jo nereikės labai didelio, bet darbui, klientų aptarnavimui erdvės užteks. Dėl to, jog kavinė sudaryta iš atskirų objektų, suteikia galimybę, esant reikalui, keisti jos išdėstymą. Konstrukcijos išardomos, viskas surenkama varžtais.

Šis variantas buvo išsirinktas dėl galimybės keisti objektų išdėstymą, konstrukcijų paprastumo ir modernaus, urbanistinio dizaino.

9 PASIRINKTOS IDĖJOS APRAŠYMAS

Darbo tikslas - sukurti sezoninės lauko kavinės projektą, pritaikant kavinę konkrečiai vietai Šiaulių mieste, atsižvelgiant į ergonominius, estetinius, funkcinius, socialinius reikalavimus.

Sezoninei lauko kavinei vieta išsirinkta Šiaulių mieste – aikštė prie savivaldybės. Ši vieta išsirinkta atsižvelgiant į atliktą apklausą, kurioje dauguma žmonių teigė, jog rinktųsi lauko kavinę gražioje vietoje miesto centre. Šį pasirinkimą taip pat lėmė tai, jog šioje aikštėje lankosi daug žmonių, labai daug praeivių, be to, aikštė netoli Šiaulių miesto katedros ir miesto savivaldybės, todėl ir turistų bei miesto svečių čia nemažai.

Lauko kavinės įrengimas aikštėje priešais savivaldybę turi ir tokių pranašumų, kaip jau įrengtas apšvietimas, viešasis tualetas, prieinamas vandentiekio mazgas. Šie aspektai labai supaprastina kavinės pritaikymą prie aplinkos.

Siekiant, kad sezoninė lauko kavinė būtų kuo dažniau lankoma ir kuo populiareesnė, kavinei suteikta ir papildoma funkcija. Ši lauko kavinė dar tarnaus ir kaip informacinis centras, kur būtų galima susipažinti su Šiaulių miestu, lankytinomis vietomis, įdomiais maršrutais ir kita informacija, nes kartu su užkandžiu ar kava lauko kavinėje bus pateikiami ir lankstinukai. Ši tema labai tinkama pasirinktai kavinės erdvei, nes čia daug turistų ir miesto svečių, kurie lankosi katedroje ar savivaldybėje. Taip pat kasdien pro šią aikštę praeina labai daug miesto gyventojų. Visi šie žmonės yra potencialūs kavinės klientai, kurie, sėdėdami ir gurkšnodami kavą gryname ore, miesto širdyje, galės susipažinti su Šiauliais, jo lankytinomis vietomis, linksmi ir turiningai praleisti laiką. Dėl papildomos temos kavinė gavo pavadinimą – „PAŽINK ŠIAULIUS“. Realizuojant kavinės projektą, reikėtų bendradarbiauti su Šiaulių turizmo informacijos centru, kuris padėtų paruošti visą informaciją apie lankytinas vietas ir maršrutus.

Sezoninės lauko kavinės objektai (stoginės, baras, klombos) stilistiškai priderinti prie aikštės meninių akcentų. Naudojamos formos ir medžiagos derinasi prie meninio akcento. Prie jo derinama ir didžioji dalis spalvinių sprendimų. Baldams ir įrangai naudojamos Šiaulių turizmo informacinio centro firminio stiliaus spalvos – žalia ir geltona. Kiekvieno stalo stalviršiai padengti Šiaulių miesto žemėlapiu atvaizdu, taip klientai galės tarsi pažiūrėti į miestą iš paukščio skrydžio, patyrinėti jo gatves ir pastatus. Cilindrų formos stoginės leidžia juose statyti apvalius stalus ir pusapvalius minkštasuolius, ant kurių galima susodinti daugiau žmonių. Pusę cilindro dengia lengvai surenkama

sienelė, formuojama iš skaidraus ir matinio grūdinto stiklo vertikalių stačiakampių, kurių išdėstymas padeda suteikti objektams elegantiškumo ir grakštumo. Surenkamos sienelės leidžia keisti objektų išvaizdą, keičiant grūdinto stiklo stačiakampius kitomis formomis. Baras numatomas cilindro formos, dėl šios formos net ir nedideliame plote galima sutalpinti visą reikalingą įrangą, o darbuotojas turės pakankamai daug erdvės darbui.

10 ERDVINIAI IR KONSTRUKCINIAI SPRENDINIAI

Sezoninė lauko kavinė „PAŽINK ŠIAULIUS“ būtų pastatyta Šiaulių miesto centre esančioje aikštėje prieš savivaldybę. Kavinės objektų išdėstymas užimtų didžiąją dalį aikštės, maždaug 31 x 30 m, tačiau aikštės meninių akcentų erdvės nepažeistų. Kavinė įsilietų į vientisą kompoziciją su meniniu akcentu. Lauko kavinės projektą sudaro baras, keturiolika atskirų cilindro formos pavėsių su stalais ir sėdimosiomis vietomis (aštuonių šešiaviečių ir šešių keturviečių) ir jungiamųjų objektų - klombų, kurios padėtų formuoti erdvę. Kavinė talpintų iki septyniasdešimties žmonių.

Žiūrint iš Tilžės gatvės, atsivers vaizdas į aikštės meninius akcentus, kuriems foną kurs lauko kavinė. Siekiant pusiausvyros ir harmonijos tarp meninių akcentų ir lauko kavinės, iš Vasario 16-osios gatvės aikštėje matysis keturios lauko stoginės – dvi keturvietės ir dvi šešiavietės, taip pat dvi klombos su augalais ir baras. Nuo Aušros alėjos ir stovėjimo aikštelės priešais biurų pastatą atsivers vaizdas į kavinės centrinę dalį, kurioje išdėstytos dešimt stoginių, atsuktų į skirtingas puses, kad klientai galėtų pasirinkti, kuriuo vaizdu mėgautis - katedros aukštumu, savivaldybe ar meniniu akcentu, Vasario 16-osios ar Tilžės gatvės judrumu.

Pagal projektą visos stoginės ir baras turi savo atskirus pagrindus, kad aikštės grindinys nebūtų pažeistas, kaip kad reikalauja įstatymas. Pagrindų konstrukcija yra paprasta, jie formuojami iš medinių tašų, jungiamų tarpusavyje kampuočiais ir medvaržčiais. Šios konstrukcijos privalumai - tvirtumas, paprastas ir greitas surinkimas, nesudėtingas sugadintos dalies pakeitimas. Tokia konstrukcija nelabai tinka prie kuriamo modernaus urbanistinio stiliaus, todėl visu išoriniu perimetru konstrukcija apdengiama skardos lakštu. Viršutinė dalis, ant kurios bus dedami baldai ir vaikščios klientai, apdengiama medžio plastiko (WPC) terasinėmis lentomis, kurios lengvai tvirtinasi, nereikalauja daug priežiūros ir yra atsparios aplinkos poveikiui.

Pavėsių stogelių konstrukcijos kiek sudėtingesnės, tačiau taip pat išardomos, kad būtų paprasta jas transportuoti ir sandėliuoti. Stogelių konstrukcijos metalinės iš 40 mm nerūdijančio plieno vamzdžių, kurie pasirinkti dėl galimybės juos tinkamai išlenkti. Konstrukcinis pagrindas, ant kurio dės grūdintas stiklas, suvirintas. Jis varžtais tvirtinasi prie atraminių laikančiųjų strypų, kurių skaičius svyruoja nuo 3 iki 5, priklausomai nuo stoginės skersmens. Strypai prie pagrindo tvirtinasi kampuočiais. Kampuočiai prie plieninio strypo tvirtinasi kniedėmis, o prie medinių tašų - medvaržčiais. Grūdinto stiklo plokštuma iš anksto paruošta tvirtinimui, joje parengtos skylės, kad tvirtinant ji neskiltų. Plokštuma prie stogo konstrukcijos tvirtinama specialiais tvirtinimo

elementais, kurie saugo grūdintą stiklą nuo skilimų. Prie plieninės stogo konstrukcijos tvirtinasi ir LED apšvietimas, kuris vakarais suteiks jaukumo.

Stoginių sienelės, suteikiančios užuovėją ir padedančios formuoti erdves, sudedamos iš skirtingo ilgio skaidraus ir matinio grūdinto stiklo stačiakampių, kurie vertikalčiai tvirtinasi prie stoginės konstrukcijos. Tvirtinant grūdinto stiklo atraižas, tarp jų bus paliekami tarpai, siekiant objektams suteikti lengvumo ir grakštumo. Prie metalinių konstrukcijų sienelių plokštumos, taip kaip ir stogų plokštumos, tvirtinasi specialūs tvirtinimo elementai.

Stoginėse naudojami tokie baldai – keturviečiai ir šešiaviečiai minkštasuoliai, dviejų skirtingų dydžių stalai. Minkštasuolių konstrukcija - iš aplinkos poveikiams atsparios baldų plokštės, sujungtos kampuočiais. Baldai taip pat tvirtinasi prie pagrindo. Viršutinė minkštasuolio dalis uždengta minkštomis pagalvėlėmis, kad sėdėti kavinėje būtų patogiau. Baldų viršutinė dalis atsidaro, viršutinė plokštuma nusiima tarsi dangtis, kuriame galima saugiai sudėti pagalvėles po kavinės darbo valandų ir užrakinti. Kad sėdėti būtų patogiau, bus minkštos atramos, kurios tvirtinasi tiesiai ant metalinių konstrukcijų. Baldų spalvos parinktos remiantis Šiaulių turizmo informacinio centro firminio stiliaus spalvomis. Kiekvieno stalo stalviršiai padengti Šiaulių miesto žemėlapiu atvaizdu, taip klientai galės tarsi pažiūrėti į miestą iš paukščio skrydžio, patyrinėti miesto gatves ir pastatus.

Klombos šioje lauko kavinėje naudojamos formuojant erdves. Klombų konstrukcija – vidinėje dalyje suvirinta metalinė konstrukcija, lengvai išimama, joje ir būtų sodinami augalai. Išorėje apdaila deranti prie visos kavinės stiliaus ir spalvų. Klombos išorė – iš drėgmei atsparios laminuotos faneros (LFSF), žalios spalvos, dekoruota grūdinto stiklo atraižomis.

Baras – cilindro formos. Baro viduje šešios spintelės, kurioje realizuojant projektą bus įmontuota visa reikalinga įranga, tokia kaip šaldytuvas, kriauklė, lentynos vienkartiniams indams ir lankstinukams, šiukšliadėžė, vieta kavos aparatui, mikrobangų krosnei ir kasos aparatui laikyti, kol kavinė uždaryta. Stalviršio taip pat pakaks kriauklei, kasos aparatui, kavos aparatui, mikrobangų krosnei, kai jais bus naudojamas. Tarp spintelių paliekama tuščia erdvė patekimui į barą. Norint patekti į barą, reikės atverti baro ir spintelių stalviršius ir atidaryti dureles, kurios vizualiai įsilieja į baro išorinę apdailą.

Baro stogo konstrukcija yra tokia pat kaip ir stoginių, skirtumas tik tas, kad bare stogą laiko keturios atramos, o ne trys ar penkios. Ant šių stogo atramų taip pat tvirtinasi laikikliai, kuriuose sudėti lankstinukai apie Šiaulių miestą.

Baro spintelės ir išorinė apdaila – iš drėgmei atsparios, žalios baldų plokštės, spintelių ir baro stalviršiai labai atsparūs drėgmei ir karščiui. Stalviršiai - pilko marmuro apdailos, o baro išorė dekoruota matinio grūdinto stiklo atraižomis, siekiant išlaikyti stiliaus vientisumą tarp objektų. Viename baro šone – kavinės pavadinimas „PAŽINK ŠIAULIUS“, išpjautas iš matinio grūdinto stiklo. Lauko kavinės pavadinimas apšviestas po baro stalviršiu įmontuotu LED apšvietimu. Apšvietimas įmontuotas ir metalinėje stogo konstrukcijoje.

11 APIBENDRINIMAS

Sezoninės lauko kavinės yra labai populiarios šiltuoju metų laiku. Jose renkasi žmonės, norintys kuo daugiau laiko praleisti lauke, pabūti su draugais, papramogauti, skaniai pavalgyti ar tiesiog užkąsti. Siekiant tikslių ir teisingų sprendimų, buvo sudarytos anketos su klausimais apie kavines, reikalavimus joms, kurias pildė vartotojai. Atlikus apklausą ir gavus rezultatus, paaiškėjo, kad nauja kavinė turėtų būti įkurta miesto centre, netoli bulvaro, būti moderni ir šiuolaikiška. Kavinė turėtų siūlyti kokių nors pramogų ir dirbti iki vėlaus vakaro. Kaip parodė apklausos rezultatai, tokia sezoninė lauko kavinė būtų labai paklausi ir pelninga Šiaulių mieste, joje apsilankytų tikrai nemažai klientų.

Atlikus lauko kavinių (prototipų) analizę ir išsamiai išnagrinėjus tinkamiausias medžiagas lauko kavinių gamybai, jungimo būdus, nustatyta, jog yra labai daug ir įvairių lauko kavinių, viena nuo kitos besiskiriančių savo konstrukcijomis, stiliais, dydžiais, tačiau geriausios ir lankytojų labiausiai mėgstamos lauko kavinės yra tos, kur ne tik patiekiamas skanus maistas, bet ir tos, kurios patraukia akį, sudomina praeivį savo stiliaus vientisumu, originalumu. Taip pat galima daryti išvadą, kad lauko kavinių konstrukcijose svarbiausia yra medžiagos atsparumas aplinkos poveikiui (drėgmei, UV spinduliams, kt.). Medžiagų pasirinkimas yra labai platus, tačiau pačioms konstrukcijoms labiausiai tinka paprastas konstrukcinis plienas ir įvairūs dirbiniai iš jo, taip pat keletas medienos rūšių, iš kurių, mano nuomone, tinkamiausios – paprastoji pušis ir ąžuolas. Apdailai tinka dar daugiau ir įvairesnių medžiagų, tokių kaip organinis ar grūdintas stiklas, plastikas. Pačios konstrukcijos turi būti tvirtos, tinkamai sujungtos.

Išnagrinėjus įstatymus, nustatyti kai kurie svarbūs kriterijai. Sezoninė lauko kavinė turėtų būti harmoningai integruota į suformuotą aplinką, o jos įranga ir konstrukcijos turėtų būti lengvai surenkamos ir išardomos. Išardžius konstrukcijas, vieta, kurioje buvo įrengta lauko kavinė, turi išlikti nepakitusi.

Atlikus visas analizes, nusistatyti svarbiausi iškilę sezoninės lauko kavinės reikalavimai ir tiksli techninė užduotis. Pagrindiniai reikalavimai, projektuojant lauko kavinę - atsižvelgti į ergonominius, estetinius, funkcinis, socialinius reikalavimus. Pasirinktos medžiagos turi būti atsparios aplinkos poveikiams, ilgaamžės ir šiuolaikiškos. Sezoninė lauko kavinė turi derėti prie aplinkos. O projektuojant ir realizuojant objektus, negali būti pažeista esama kavinės aplinka.

Kuriant naujos lauko kavinės projektą, buvo atlikta daug ieškojimų, kol galiausiai išsirinktas vienas tinkamiausias variantas. Sezoninė lauko kavinė pavadinimu „PAŽINK ŠIAULIUS“ suprojektuota Šiaulių miesto centre esančioje aikštėje prie savivaldybės. Aikštę supa keletas miestui svarbiausių ir gausiai lankomų objektų, todėl ši vieta strategiškai labai patogi. Lauko kavinė, įkurta šioje vietoje, padės pritraukti lankytojų ir į aikštę prie savivaldybės.

Sezoninė lauko kavinė turi papildomą funkciją, ji taip pat - informacinis centras. Mieste besilankantys turistai ir miesto svečiai, vaišindamiesi kava, gaus informacijos apie Šiaulių miestą. Informacija bus pateikiama lankstinukuose, žemėlapiuose, atvirukuose. Nebus užmiršti ir nuolatiniai miesto gyventojai, jiems bus siūlomi nauji ir netikėti maršrutai dviračiais ir pėsčiomis, aplankant įvairius objektus. Vykdam projektą, reiktų bendradarbiauti su Šiaulių turizmo informacijos centru, padėsiančiu paruošti visą informaciją apie lankytinas vietas ir maršrutus.

Kavinė „PAŽINK ŠIAULIUS“ talpina iki 70 žmonių. Kavinė susideda iš baro, keturiolikos atskirų pavėsinių su stalais ir sėdimosiomis vietomis (aštuonių šešiaviečių ir šešių keturviečių) ir jungiamųjų objektų - klombų, padedančių formuoti erdvę.

Klientai galės rinktis skirtingo dydžio staliukus: keturviečius arba šešiaviečius. Tokio dydžio stalai leis patogiai įsikurti tiek vienam klientui, tiek didesnei grupei. Klientai sėdės ant patogių suolų, kurie turi paminkštintus atlošus ir patogias pagalvėles. Kiekvieno stalo stalviršiai padengti Šiaulių miesto žemėlapiu atvaizdu, taip klientai galės patyrinėti miesto gatves ir pastatus. Bare patiekama kava, gaivieji gėrimai, įvairūs užkandžiai ir skanėstai prie kavos taip pat dalijami lankstinukai su informacija apie Šiaulius.

Pavėsinių ir baro konstrukcijos išardomos, pagrindas iš medienos, išorės apdaila - skarda visu perimetru. Sienelių ir stogų konstrukcija iš nerūdijančio plieno, sienelės ir stogai - grūdinto stiklo (skaidraus ir matinio).

Lauko kavinės stilistika urbanistinė, tai atskleidžia naudojamos medžiagos (nerūdijantis plienas, organinis stiklas, skarda). Formos pritaikytos prie aikštės meninių akcentų. Spalvos parinktos atsižvelgiant į aplinką.

12 ŠALTINIAI

1. Prieiga per internetą:
<http://www.siauliai.lt/shared/view.php?menu=1&linkback=../savivaldybe/atmintines.php&kalba=lt&tema=savivaldybe-atmintines-laukoprekyba-taisykles1&title=Vasaros+lauko+prekyba> žiūrėta 2015-01-07
2. Prieiga per internetą: <http://apklausas.lt/f/lauko-sezonines-kavines-6we5kwe/answers> žiūrėta 2014-11-18
3. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 39p.
4. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 83p.
5. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 90p.
6. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 198p.
7. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 202p.
8. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 204p.
9. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 148p.
10. Raimondas Šniuolis (2009). *Inžinerinės medžiagos*. K. J. Vasiliausko leidykla *Liucijus* 154p.
11. Prieiga per internetą:
<https://www.flickr.com/photos/xzibiteyelovecandy/sets/72157629118101693/> žiūrėta 2015-01-16
12. Prieiga per internetą: <http://www.ezcontainers.com/Gallery.html> žiūrėta 2014-11-25
13. Prieiga per internetą: <http://www.somersethouse.org.uk/plan-your-visit/eating-and-drinking/toms-terrace> žiūrėta 2014-11-25
14. Prieiga per internetą: <http://www.broadsheet.com.au/sydney/food-and-drink/article/weekend-coffee-will-co#gallery-3> žiūrėta 2014-11-25
15. Prieiga per internetą: <http://www.pinterest.com/pin/364510163562747068/> žiūrėta 2015-01-07
16. Prieiga per internetą: <http://coolhuntermx.com/bar-tomate/> žiūrėta 2015-01-07
17. Leidinys viešojo maitinimo, viešbučių ir pramogų srities specialistams. *Restoranų verslas*. 2008. Nr.1 (23)
18. Prieiga per internetą: <http://223.165.26.129/seouls-unforgettable-stone-cage-wall-display-at-cafe-ato/> žiūrėta 2014-11-25
19. Prieiga per internetą: <http://www.archdaily.com.br/br/01-144775/padarie-crio-arquiteturas> žiūrėta 2015-01-16
20. Prieiga per internetą: <http://www.trendhunter.com/slideshow/lemonade-creations> žiūrėta 2015-01-16
21. Prieiga per internetą: <http://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g298573-d929024-i67635818-Museum-Cafe-Manila-Metro-Manila-Luzon.html> žiūrėta 2015-01-16
22. Prieiga per internetą: <http://www.siauliai.lt/paslaugos/adm-paslaugos/reklama-3.pdf> žiūrėta 2015-05-22

13 PRIEDAI

13.1 VIEŠŲJŲ VIETŲ LAUKO KAVINĖMS ŠIAULIŲ MIESTE NUSTATYMO TAISYKLĖS

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL VIEŠŲJŲ VIETŲ LAUKO KAVINĖMS ŠIAULIŲ MIESTE NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2011 m. balandžio 28 d. Nr. T-134

Šiauliai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 52-1484) 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-812 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 115-5903), Šiaulių miesto savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti Viešųjų vietų lauko kavinėms Šiaulių mieste nustatymo taisykles (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2005 m. balandžio 28 d. sprendimą Nr. T-162 „Dėl Vasaros lauko užėigų statymo (įrengimo) ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

Savivaldybės meras

Justinas Sartauskas

PATVIRTINTA
Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2011 m. balandžio 28 d.
sprendimu Nr. T-134

VIEŠŲJŲ VIETŲ LAUKO KAVINĖMS ŠIAULIŲ MIESTE NUSTATYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešųjų vietų lauko kavinėms Šiaulių mieste nustatymo taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatomi reikalavimai lauko kavinių vietoms, kuriose prekiauti ar teikti paslaugas išduodami leidimai vadovaujantis Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo (Žin., 2000, Nr. 52-1484) 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu.

2. Lauko kavinių vietos turi harmoningai integruotis į susiformavusią miesto aplinką.

3. Lauko kavinių vietos ir teisės į jas Nekilnojamojo turto registre neregistruojamos.

4. Lauko kavinių įranga turi būti komplektuojama iš lengvai surenkamų ir išardomų konstrukcijų.

5. Išorinė reklama viešosiose vietose įrengiama vadovaujantis Išorinės reklamos įrengimo Šiaulių mieste taisyklėmis.

II. NUORODOS IR SĄVOKOS

6. Taisyklėse pateikiamos nuorodos į šiuos teisės aktus:

6.1. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymą (Žin., 2000, Nr. 52-1484);

6.2. Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (toliau – Statybos įstatymas) (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2010, Nr. 84-4401);

6.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugšėjo 27 d. įsakymą Nr. D1-812 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Nesudėtingi statiniai“ patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas) (Žin., 2010, Nr. 115-5903).

7. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

7.1. viešoji vieta – savivaldybės teritorijoje esanti Savivaldybei ar valstybei nuosavybes teise priklausanti ar patikėjimo teise valdoma teritorija (išskyrus išnuomotą ar perduotą naudotis teritoriją), kurioje teikiamos paslaugos, taip pat vykdoma prekyba nuo (iš) laikinųjų prekybos įrenginių, kioskų paviljonų, prekybai pritaikytų automobilių ar priekabų, lauko kavinių;

7.2. stoginė – inžinerinis statinys, stogas ant stulpų (gali būti su galinėmis sienomis ar be jų) žmonėms ar daiktams pridengti nuo kritulių ir saulės, kuris gali būti atskiras statinys ar priestatas prie kito pastato;

7.3. lauko kavinė – šalia pastato ir jame esamos maitinimo paslaugas teikiančios įmonės esanti laikina kavinė, kurioje veikla šiltuoju metų laiku (nuo balandžio 1 d. iki spalio 31 d.) papildomai vykdoma lauke. Šios kavinės įrangą gali sudaryti įvairūs nesudėtingi, lengvai išardomi ir greitai patraukiami daiktai (stoginės, skėčiai, staliukai, kėdės, tvorelės, gėlinės ir kt.);

7.4. lokalusis viešasis interesas (toliau – viešasis interesas) – visuomenės narių tarpusavio sąveikos principas, kuris leidžia įgyvendinti savo interesus ir netrukdo tai daryti kitiems atliekant Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtas funkcijas;

2

7.5. vietos planas (toliau – schema) – projektuotojo teikiamas sumažintos apimties vietos projektas, kuriuo vadovaujantis įrengiama vieta prekybai ar paslaugoms teikti.

III. VIETŲ LAUKO KAVINĖMS NUSTATYMAS

8. Lauko kavinių vietos gali būti planuojamos visoje Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje prie (šalia) esamų maitinimo paslaugas teikiančių įmonių.

9. Lauko kavinių plotai yra neribojami, bet reglamentuojami Statybos įstatymo, Reglamento, viešojo intereso principų ir nustatomi pareiškėjo teikiamose schemose.

10. Viešųjų vietų plotus, Savivaldybei ar valstybei nuosavybės teise priklausančiose ar patikėjimo teise valdomose teritorijose (kuriose nesuformuoti žemės sklypai), gali nustatyti:

10.1. valstybinės žemės valdytojas – Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos;

10.2. valstybinės žemės patikėjimo teisių valdytojas – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Turto valdymo skyrius;

10.3. valstybinės žemės naudotojas – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto infrastruktūros skyrius;

10.4. institucija, atsakinga už nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą (jeigu lauko kavinės vieta pageidaujama kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ar apsaugos zonose).

11. Pareiškėjų teikiamoms schemoms turi pritarti Šiaulių miesto savivaldybės nuolatinės statybų komisijos atstovai (toliau – Komisija). Komisija, pasibaigus posėdžiui, apie schemos tinkamumą teikia išvadą, kurioje raštiški valstybės tarnautojų pritarimai galioja 3 metus ir kurioje schemos naudojimo terminas vėliau gali būti pratęstas.

12. Kai vienoje viešojoje vietoje pareiškėjai planuoja įrengti kelias lauko kavines, tų kavinių savininkai privalo parengti vieną bendrą schemą, kurioje būtų aiškiai nurodoma, kaip viešoji vieta bus naudojama užtikrinant viešąjį interesą. Pareiškėjams neparengus bendros schemos, valstybinės žemės patikėjimo teisių valdytojas gali inicijuoti viešosios vietos paskyrimo konkursą.

13. Norint lauko kavinės vietą įrengti privačiose, išnuomotose ar perduotose naudotis teritorijose (ne valstybinėje žemėje), pakanka pagal Statybos įstatymą, Reglamentą ir paisant viešojo intereso pateikti schemą Komisijai ir gauti jos teigiamą išvadą, kurioje raštiški valstybės tarnautojų pritarimai galioja 3 metus ir kurioje schemos naudojimo terminas vėliau gali būti pratęstas.

IV. LAUKO KAVINIŲ VIETŲ SCHEMŲ PATEIKIMAS

14. Lauko kavinės schemas gali rengti fiziniai ir juridiniai asmenys, turintys teisę rengti šiuos dokumentus, vadovaudamiesi teisės aktų nuostatomis.

15. Schemą turi sudaryti:

- 15.1. schemos sudėties žiniaraštis;
- 15.2. aiškinamasis raštas (projektuojamą lauko kavinę apibūdinantys pagrindiniai rodikliai);
- 15.3. spalvotas lauko kavinės vaizdas planuojamoje erdvėje;
- 15.4. sklypo planas (ant ne senesnio kaip 1 metų topografinio plano arba kadastrinių matavimų plano) su pažymėtais esamais objektais, projektuojama lauko kavine, jos koordinatėmis (pagal Lietuvos koordinatinių sistemą – LKS-94), pagrindiniais matmenimis plane, aukščiais ir jų eksplikacija;

3

- 15.5. konstrukcijų, inžinerinių įrenginių aprašymas ir techninė specifikacija;
- 15.6. išorinės reklamos vietos (jeigu jos planuojamos).

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI

- 16. Papildomi reikalavimai lauko kavinių savininkams:
 - 16.1. viešąja vieta naudotis taip, kad ji vėliau liktų nepakitusi;
 - 16.2. negadinti toje vietoje ir šalia esančių miesto infrastruktūros elementų – grindinio, šviestuvų, suoliukų, dailės kūrinių ir kitų objektų;
 - 16.3. nenaikinti, nežaloti šalia esančių augalų (medžių, krūmų ir gėlynų) ir jiems nekenkti;
 - 16.4. Vilniaus gatvės rekonstruotame pėsčiųjų take (nuo Tilžės iki Žemaitės gatvės) neįrengti pakylų ant grindinio;
 - 16.5. išlyginamuosius laiptelius įrengti tik tose viešosiose vietose, kur yra didelis grindinio nuolydis ar nelygus žemės paviršius;
 - 16.6. atsižvelgti į inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų (vandentiekio, dujų, ryšių, šiluminių mazgų, elektros skydinių, kitokių šulinių ir pan.) išdėstymą. Įvykus avarijai, netrukdyti, o padėti operatyviai šalinti gedimus;
 - 16.7. užtikrinti priešgaisrinės saugos reikalavimus.
-